

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

40. ÉVFOLYAM

1974. FEBRUÁR—MÁRCIUS

2. SZÁM

“BÍZZÁL TESTVÉREM...”

Bőjti időben magunkba szállunk
és eltemetjük régi vétkeink;
Tavaszi éjben csodára várunk
és ébrednek szép reményeink!

Kereszt-hordozó, -szenvedő Testvér,
Golgota után — a fény ragyog...
Meváltónk nehéz Nagypéntekjével,
a Feltámadás új életet hoz...

Szenvedés, bánat — ha gyötri lelked,
Vigasztalásul: Jézusra nézz!
Néked adatott — érted szenvedve,
Keresztre menve —, hogy el ne vessz!

“Én vagyok az Út, az Igazság, az Élet”
Mestered szava hangzik Feléd!
Bízzál, Testvérem —, hogy a reménység,
Igazság útját tárja eléd...

Húsvét csodája — a Feltámadás,
mely töröl könnyet és mély bánatot...
Ébredjen bennünk a Hitnek fénye,
Így nyújtja nekünk a bűnbocsánatot!

Fehér Mária

Hammond, 1974. márc. 23.

*A feltámadott, élő és uralkodó
Úr Jézus Krisztus nevében
kivánunk*

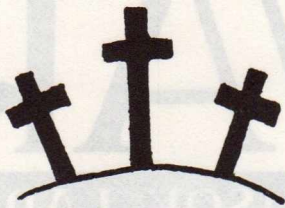
**ÁLDOTT, BÉKESSÉGES
HÚSVÉTOT**

az *Erős Vár* minden Olvasójának!

MERT ÉN TUDOM,
HOGY AZ ÉN
MEGVÁLTÓM ÉL...

Jób 19:25

A KERESZT BOTRÁNYA

— Ézs 43:1 —

Amikor azt mondjuk: "Utolértek bűneim...", elérkeztünk a mélyponthoz. De itt éri utol az embert Isten vigasztalása is: "Ne félj, mert megváltottalak!" Ahol az embernek be kell látnia, hogy üdvözülni az ember számára lehetetlenség, itt, ezen a sötét háttéren ragyog fel előtte az evangélium: Istennek minden lehetséges, még az is, hogy ilyen embert, mint én is, üdvözítsen (Máté 19:25-26). Az üdvösség tehát az ember számára egy lehetetlenné vált lehetőség, Isten számára pedig egy lehetővé vált lehetetlenség.

Isten a kereszten váltott meg a vele szemben való ellenségeskedés állapotából. "Jézust az Isten halálra adta a bűneinkért és feltámasztotta a megigazulásunkért" (Róm 4:25). Ellenségei voltunk, de megbékéltünk Istennel az Ő Fiának halála által.

Könnyű volna ennek a kérdésnek a megértése, ha a keresztről

és bolondsága nem volna ebbe a kérdésbe belekeverve...

Krisztus engesztelő áldozatának gondolata rengeteg nehézséget okoz a gondolkodó emberi észnek. Nem a régi problémákról van itt csupán szó, a Krisztus személyével kapcsolatosokról, hanem magáról az egész helyettes elégtételről... Minden Istené. Krisztus is az Istené, mi tehát még helyettes által sem adhatunk neki semmit!

Itt a keresztről bolondsága és botránnya. Lehetetlen és mégis lehetséges, sőt igaz az a tény, hogy a keresztről által kiengesztelt minket Isten önmagával. Az egész keresztyén egyház, egy sereg Istennel megbékélt lélek bizonyítja, hogy a keresztről, amelynek munkáját emberi értelmünk nem tudja megérteni, Isten kegyelmének ereje. Úgy vagyunk a keresztről, mint a régiek a rádiumos fürdővel: látták a gyógyulást, de magyarázatot nem tudtak adni. A magyarázat, a megértés csak később, a gyakorlat és a tapasztalat után következett be. Így leszünk a keresztről is... A Szentírás és az egész keresztyén egyház tele van a kiengesztelés tényének bizonyosságával, de az egész egyház, teológia és a történelem tele van a kiengesztelés módjának kérdésében dadogó bizonytalansággal. Csak abban az egyben egységes mind, hogy a kiengesztelő-

dés tényében Isten az egyedüli alany: "Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette magát a világgal" (2 Kor 5:19).

A másik, amit a keresztről el kell intéznie, az ember és a sátán közötti viszony. A bűn nemcsak szakadást csinált Isten és az ember között, hanem az embert a sátán rabjává is tette. A váltságnál tehát nemcsak arról van szó, hogy Isten megbocsásson nekem, hanem arról is, hogy kiszabadítsa a sátán rabságából...

Az világos, hogy Jézus nemcsak azért jött le, hogy megkeresse és megtartsa ami elveszett, hanem azért is, hogy az ördög munkáit lerontsa (1 Ján 3:8b). Egyszerű volna megérteni a keresztről, hogy Isten a Krisztus által megszabadított a sátán hatalmából. Krisztus erősebb volt, mint a sátán (Luk 11:22). Ereje a bűntelenségében volt. Benne nem volt a világ fejedelmének semmije (Ján 14:30). Krisztusnál tehát nem volt semmi támadási felülete a sátánnak, mert nem talált semmi sebezhető pontot. Ezért tudott behatolni a sátán börtönébe és tudott kiszabadítani minket onnan. S ezért kísérgette a sátán örökösén Jézust, már pedig ő nem vesztegeti a puskaport azokra, akiknél semmit sem várhat (Zsid 2:18; 4:15). Jézus számára tehát nem sport és játék a váltság sátánharca, hanem komoly veszély. — Ennek ellenére is megmaradt azonban Jézus mindhalálig bűntelenség.

Minden rendben volna így, ha nem lenne keresztről. Olyan világos és érthető lenne minden, ha nem volna a keresztről bolondsága. Mit keres Krisztusnak a sátánnal való harcában a keresztről? Az természetes lenne, ha a sátán meg akarná Őt ölni, hogy a zsákmányát el ne veszítse. Meg is akarja! Tudunk azonban arról is, hogy a sátán vissza akarja tartani Krisztust a haláltól. Utolsó kísérlete is erre irányul: "Szállj le a keresztről!" — Ez már érthetetlen. Vagy tudja a sátán, hogy Jézus halálával akarja őt legyőzni és ezért akarja megakadályozni, hogy meghaljon, vagy nem tudja és ezért tör életére...

Így áll előttünk megint a keresztről botránnya és bolondsága. Lehetővé vált lehetetlenség a keresztről szabadi-

20 ÉVES FENNÁLLÁSÁT ÜNNEPELTE A BUENOS AIRESI MAGYAR EVANGÉLIKUS GYŰLEKEZET

Március 17-én, vasárnap, hálaadó istentisztelet és az évi rendes közgyűlés keretében ünnepelte a buenos airesi magyar evangélikus gyülekezet 20 éves fennállását. Az 1954. március 21-én alakult gyülekezet első lelkésze Leskó Béla volt, aki után Hefty László, Ocsenás József és Leskó Károly szolgáltak, míg most már harmadik éve ismét Hefty László a gyülekezet lelkésze.

Az egyházközösség munkája meglehetősen ismert a kolónia tagjai és a külföldi magyar protestáns gyülekezetek előtt is. Rendszeresen megjelenő értesítője, a **Hittünk** részletes beszámolót nyújt legutóbbi számában is az elmúlt évi örvendetes fejlődésről.

A közgyűlés jelentései is a növekvő

taglétszámról, az istentiszteletek látogatottságáról, a rendszeres ifjúsági munkáról, a már ugyancsak 20 éve működő női csoport szociális és kulturális munkásságáról, a hívek növekvő áldozatkészségéről, általában arról az igazi keresztyén testvéri szellemről és összefogásról tesznek tanúbizonyságot, ami ezt a kis egyházi közösséget annyira jellemzi.

A közgyűlés megválasztotta a gyülekezet új vezetőségét is. Felügyelő lett: dr. Váczy Elemér; másodfelügyelő: Kalmár László; főpénztáros: ing. Lányi László; pénztáros: Haynal Alajosné; ellenőrök: ing: Keve László és Rupprecht Antal; ügyész: dr. Z. Sebess Jenő; presbiterek: Alpár László, özv. Benkovits Jenőné, ing. Besenyi Botond, Demes Ferenc, Ijjas Árpád, Lindquist Károlyné, dr. Lányi László, Lie. Z. Sebess Péter, ing. Simonfay Antal, Szállási Ferenc és dr. Varga Ferenc.

V. E.

tása. Érthetetlen, de mégis tény, hogy Krisztus váltságshalálával megtörtént a nagy szabadítás. Emberek milliói állnak fel és tesznek mellette bizonyoságot: Krisztus halála megnyitotta az én börtönöm ajtaját, .. "Há-lát adok Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus által!"

Van a váltságnak egy harmadik vonatkozása is és ez a világ felé ren-dezi viszonyunkat.

Jézus azért is jött, hogy az egész kozmoszt megváltsa (Ján 3:16). Az egész világot Isten világává, Isten országává akarja tenni, ahol nincs többé bűn-kényszer, csak bűn-lehető-ség... ahol nincs korlátok közé szo-rítva az élet, ahol a világ nincs rothad-ás alá vetve. Hogy Jézus ezt akarja, azt nem lehet letagadni.

Még két kérdés van. Az egyik: mi-be került a váltság? Istennek — a Fiába. És mibe került a Fiúnak? Ne-ki a kárhozat kockázatának vállalá-sába, a Gecsemáné és a Golgota kín-jába került. Bele kell azonban szá-mítani a váltság árába a már 2000 esztendősi isteni szünet türelmét is. Isten előtt is drága az Ó kegyeseinek halála, akiket ebben a szünetben a sátán magának követel, "akik meg-öletnek az Isten beszédéért és bi-zonyoságtételéért" (Jel 6:9-11).

A másik kérdés a hit kérdése. A kereszt botrány és bolondság, amit értelem meg nem érthet, de a hit a magáévá tehet. — Mi a hit? Elfogadása annak, amit Isten kijelentett nekem a kereszten. Amit nem tudok megérteni, amit értelmem botrány-nak és bolondságnak tart, elfogadom és odaadom magamat a kereszten felkínált váltság lehetőségeinek.

"Ne félj, mert megváltottalak!" Jézus nemcsak a világot jött megvál-tani. Nekem mondja egészen sze-mély szerint ezt a drága vigasztalást. Dobjuk hát félre minden nagyképű töprengésünket, emberi logikánkat és fogadjuk el hívó, boldog szívvel, hogy Jézus Krisztus megváltott min-ket. Senkit nem erőszakol Isten az üdvösségre, de mindenkinek felkínálja. A hitet is, amellyel a váltságot elfogadhatom, mindenkinek megad-ja, aki a maga megrettent lelkiismer-tével könyörületért kiált a keresz-ten megjelent isteni kegyelemhez.

Túróczy Zoltán
(1893—1971)

"RABOK LEGYÜNK, VAGY SZABADOK?"

Minden nemzet mögött Isten cél-ja, rendeltetése rejlik. Mindegyik nép isteni joron létezik. Ennek alap-ján van jussa az élethez. Mégpedig a szabad élethez. Nemcsak az a fon-tos, hogy egy nép létezzék, hanem az is létkérdés, hogy miképpen létez-ék. Szabadon éljen-e isteni rendel-tetését betöltve, vagy szolga módon nemzeti méltóságában megalázot-tan?

Ennek a "rabok legyünk, vagy sza-badok?" — nemzeti sorskérdésnek választát a magyar nép mindig így fo-galmazta meg: "...rabok tovább nem leszünk!"

A szabadságeszmében a magyar Isten ajándékát látta. Ezért értékel-te annyira, hogy, ha kellett, érte éle-tét is feláldozta.

Ez a szabadságeszme világitott a végvári vitézek harcaiban, ez sírt a kuruc tárogatók hangjában, ez hi-vott csatasorba a 48-as toborzó da-lokban. Ez fejlesztette ki a nemzet lelkében hosszú évszázadokon át minden zsarnoksággal szemben az ellenállás szellemét. Századok során a "végezés ormán" ezért a szabadsá-gért állta a vihart a magyar. A sza-badságeszmének ez a rajongó szere-tete bomlott virágba 48 március 15-én. Olyant követelt a márciusi ifjú-ság, amelyhez minden népnek isteni joron jussa van. Követelte az önren-delkezési jogot. Követelte, hogy a magyar maga választhassa meg ve-zetőségét, függetlenül dönthessen sorsa felől. Választ a fegyverek ad-ták meg.

A "Nagymajtényi síkon" is "letö-rött a zászló", "Világosnál" is huszá-rok könnyeztek, "sírva-sírván vesz-tén a nemzetnek", 56 őszén is min-den fehér őszirózsa pirossá vált a gyermekifjú hősök szabadságért hul-latott vérével, de a nép sohasem adta fel a reményt a szabadság végső győ-zelmében. Mindig hitte és mindig is hiszi: "megvirrad még valaha, nem lesz mindig éjszaka".

A szabadságeszme elbukás után is igazság marad. Az igazság pedig előbb-utóbb szabaddá tesz, mert az igazság az a fegyver, amelyet semmi-fele hatalom meg nem semmisíthet.

Ezért, ha a mélyben, ha gyökérre húzódtan is, de mindig úgy él a

magyar nép lelkében a szabadság-eszme, mint győzhetetlen igazság.

Karinthy Frigyes írónk megállapí-tását valljuk: "Nagyobb bünt követ el, aki az élet tartalmát veszi el, mint az, aki élettől foszt meg. Az élet tartalma a szabadság. Ezért a háború ellentéte nem a béke, hanem a szabadság. A szabadság bilincsbe-verője a zsarnokság. Addig nincs bé-ke, amíg a világ túri, hogy a zsar-nokság bárhol is bilincsbe verje a szabadságot." Asbóth Gyula

MAGYAR KONFERENCIA

Vásári Ferenc pénztáros közlése szerint gyülekezeteink 1973-ban az alábbi ado-mányokkal támogatták az Amerikai Ma-gyar Evangélikus Konferencia munkáját:

Bethlehem — Első	\$ —
Bethlehem — Szt. János Vend	—
Buffalo	—
Chicago	10.00
Cleveland — Első	100.00
Cleveland — Nyugat	137.26
Detroit	—
New Brunswick	—
New York	—
Pittsburgh	40.00
Toronto	20.00

ÚJ LELKÉSZ CARACASBAN

A gyülekezet ideiglenes lelkésze, dr. Leskó Béla március 1-ével visszatért Bue-nos Airesbe, ahol ismét átvette teológiai tanári munkakörét.

Ezt megelőzően, jan. 20-án a caracasi gyülekezet közgyűlése egyhangúlag meg-hívta rendes lelkészének Leskó Károlyt, aki eddig Argentínában először egy nagy spanyol gyülekezetet pásztorolt, majd az egyházi öregotthon lelkésze volt.

A közgyűlés újraválasztotta, ill. megújította a presbitériumot. Gondnok: Vladár István. Algodnok: Pécsi Imre. Jegyző: dr. Nyerges Pál. Pénztáros: Györy István. — Az elhangzott jelentések örömmel és hálaadással állapították meg az elmúlt év alatt tapasztalt növekedést nemcsak az istentiszteletek látogatottságában, hanem a tagok anyagi felelősségvállalásában is.

Olvasóink elnézését kérjük a januári szám késedelmes postázásáért. Oka: szerkesztő-kiadónk betegsége. Ez tette szükségessé a jelen összevont lapszám kiadását is.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

A „Lutheran Church in America”
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

“ERŐS VÁR”

(“MIGHTY FORTRESS”)

P.O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the

Hungarian Conference

of the Lutheran Church in America.

Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

No. 2. (168) Vol. 40.

FEBRUARY—MARCH 1974

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid

at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OHIO 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja egy évre csak 3 dollár. Sziveskedjenek a lejárt előfizetéseket késedelem nélkül beküldeni a fenti címre.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a “Zip Code” szám feltüntetésével együtt! Az újságot “Zip Code” szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is; pl. St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postal zónában azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland O. 44102

MAGYAR LELKÉSZEK AZ EVSZ
GENFI KÖZPONTJÁBAN

Dr. Nagy Gyula

A legnagyobb protestáns felekezet, a 75 milliót meghaladó evangélikusság összekapcsoló szerve a Genfben székelő Evangélikus Világszövetség. Örömminkre szolgál, hogy magyarországi egyházunk szerte a világban a magyarnyelvű evangélikusok jelentős részt vállalnak a világszervezet munkájából. Egyházi téren való nemzetközi megbecsülésünket bizonyítja, hogy az EVSZ több fontos vezető állását magyar ev. lelkészek töltik be. Illő, hogy mi is számon tartsuk őket. Személyüket és munkakörüket időről-időre lapunk hasábjain szeretnénk ismertetni.

A gömői Pelsőc szülöttje az 55 éves dr. Nagy Gyula professzor. Sopronban végzett teológiai tanulmányai után 1943-ban Berlinben filozófiai, majd 1946-ban Sopronban teológiai doktorátust szerzett. Néhány évi pécsi vallásanítói-lelkészességét követően 1950 óta a budapesti Evangélikus Teológiai Akadémia rendszeres-teológiai tanszékének tanára. Fontosabb művei: vallásanítási könyvek, az Ágostai Hitvallás új fordítása, Egyház a mai világban (Teológiai Szociológia) és kb. 400 cikk, tanulmány.

A Magyarországi Evangélikus Egyház megbízásából és az EVSZ meghívására 1971 augusztus óta a Világszövetség genfi központjában, a Tanulmányi Osztályon teljesít szolgálatot. Munkaterülete: egyfelől a felsőfokú nevelés, a teológiai és lelkész-képzés, másfelől az ösztöndíj- és cseréiügyek irányelvei az EVSZ tagegyházaiban.

Irányítja a tagegyházak közti tapasztalatcserét és kapcsolatokat a lelkész-képzés és magasfokú tanulmányok területén, professzori konferenciákat szervez a teológiai nevelés kérdéseiben (így 1971 őszén Nyugat-Afrikában, 1972 nyarán Latin-Amerikában, 1973 őszén Indiában) és látogatja a világ evangélikus teológiai szemináriumait és teológiai intézményeit. Feladata az, hogy segítséget nyújtson a teológiai képzés új, tartalmi és módszerbeli kérdéseinek kidolgozásában.

Az előbbi feladatkörrel párhuzamosan “stratégája” az EVSZ nagyméretű nemzetközi ösztöndíj- és

cseriprogramjának. Feladata ennek a fontos EVSZ-programnak és céljainak, irányelveinek állandó vizsgálata, és többek között a teológiai professzorok cseréjének elősegítése a világ különböző részei között. Előkészítette az 1973 elején Beirutban tartott nemzetközi konferenciát, amely kidolgozta az EVSZ 1974-től hatályba lépő új ösztöndíj- és cseriprogramját. Jelenleg részt vesz az EVSZ ázsiai magasfokú képzési programja előkészítésében.

Tagja az Egyházak Világtanácsa Egyház és Társadalom Bizottságának, valamint Ösztöndíjbizottságának, és elnöke az Európai Egyházak Konferenciája 1974 őszi nagygyűlését előkészítő munkabizottságnak is.

Dr. Nagy Gyula professzor kiváló működésének elismerését mutatja az is, hogy az 1975 januárjáig vállalt megbízatását az Evangélikus Világszövetség vezetősége 1977-ig szeretné meghosszabbítani.

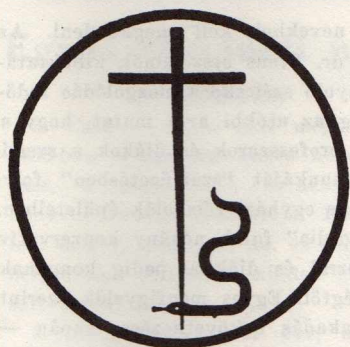
NT. BELL LAJOS

egyházi adminisztrátori és lelkipásztori elismerése jött ismét a New Jersey egyházkerület részéről, amikor az új év kezdetével két nagyvárosi gyülekezet gondozásával bízták meg, ugyanakkor fenntartva a 11 gyülekezetes ún. Hudson County Lutheran Parish igazgató lelkészi munkáját is. Új szolgálatához az Egyház Ura gazdag áldását kérjük!

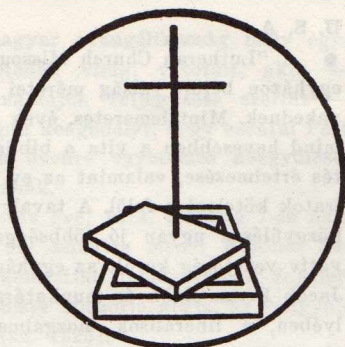
Címváltozások:

Dr. Leskó Béla ev. lelkész új címe:
Camaena 282, Buenos Aires, Argentína.

Leskó Károly ev. lelkész új címe:
Apartado 68.360, Caracas 106, Venezuela.
Tel.: 337-352.

Nagy- péntek és húsvét

AZ EGYHÁZ HÍREI

MAGYARORSZÁG

● A január elején Rómában tartott ev.—r.k. közösbizottsági ülésen magyar részről, mint az európai kisebbségi ev. egyházak képviselője, dr. Hafenschner Károly Bp.—Deák téri ev. lelkész is részt vett.

● Sűrűházán (most Jugoszláviában) születésének 250. évfordulója alkalmából megemlékeztek Kuzmics István egykori surdi ev. lelkész kimagasló egyház- és iskolaszervező, valamint hitvédő munkásságáról.

● Az Ev. Egyház országos presbitériuma ünnepi közgyűlésen emlékezett meg az állammal 1948-ban kötött egyezmény 25. évfordulójáról.

● "Magyarországi Evangélikus Egyházunk Névtára" címen az ev. gyülekezetek, lelkészek és felügyelők jegyzékét tartalmazó kiadvány jelent meg.

● Az újkiadású, magyarszövegű Biblia nyomdai munkálataiból érdekes megjegyezni, hogy modern példák nyomán egyhasábos szövegtükör mellett döntöttek, s hogy ez a Biblia ötmillió negyvennyolcezer ötszázhetven betűből és betűhelyből áll.

● Meghalt Maczák György, Endreffy János, s Kakas József nyug. ev. lelkész, továbbá Darvas József író, politikus, a Déli Ev. Egyházkerület v. felügyelője.

● Rákospalotán Bodrog Miklós az ev. gyülekezet új lelkésze.

● Székesfehérvárott Nagy Tibor helyi szolgálatának 25., Tótkomlóson Koppány János lelkész és Zsemberovszky János másodlelkész egyidejű helyi szolgálatának 20., Újpesten fennállásának 100., Felsőpetényen a templomszentelés 189., Pest-újhelyen a 40., Angyalföldön a 35., Nyíregyházán a kistemploménak a 20. évfordulójáról emlékezett meg, Bonyhádon új parókiát, Tényőn új temetői ravatalozót, Meszlenben megújított templomot, Sátoraljaújhelyen megújított templomot és parókiát, Dunaegyházán megújított parókiát vett használatba az ev. gyülekezet.

● D. Káldy Zoltán ev. püspök tizenöt éve végzi főpásztori szolgálatát.

● 1974-re a következő ev. lelkészek kerültek nyugalmazásra: Baráth Pál nemescsói, Farkas Lajos kardoskúti, Kovács Gyula szécsényi, dr. Kósa Pál rákoskeresztúri, Lukács Dezső tétai, Miklóssi Endre mezőberényi, Sas Endre gyönki, Sümegi István kővágóörsi, Szepesi István sikátorri és Túrmezei János gércei lelkész.

● Az "Evangélikus Élet" c. országos

Olvasom az újságokat és elcsodálkozom. Még mindig és olyan soknak "érdekes" az, hogy *ki volt Jézus?* De talán a legérdekesebb mégis csak az, ha elkezdjük az érdeklődések okát keresni. Itt nem soroljuk fel őket, csak annyit állapítunk meg, hogy mindig valamilyen — pozitív vagy negatív — érdekről van szó. A múlt században az volt a nagy kérdés, hogy élt-e egyáltalában egy olyan személy, akit úgy hívtak, hogy Jézus. Ma inkább azt kérdezik, hogy "honnan jött" és hogy "hová tartozott" vagy "hová tartozik"? Röviden: van aki úgy érzi, valamilyen oknál fogva be kell bizonyítania, hogy tulajdonképpen Jézus az ő népének vagy nemzetségének egy előfutára. Úgy érzik, hogy ez "nekünk jó lenne" ... Mások viszont azt gondolják, hogy fontos annak a bebizonyítása, hogy Jézus *nem* származott közülük vagy hogy Hozzá és tanaihoz semmi sem kapcsolja őket.

De minden vita ellenére évről-évre, s sokszor naponta találkozunk azzal, amit nekünk ez a két ünnep jelent: *Nagy-péntek és Húsvét.*

Nagy-pénteken nem egyszerűen az "elmúlással" találkozunk, hanem magával a halállal. Előttünk áll a halál ténye és reális komolysága. Az Ő halálában tudom az én haláloamat is.

Húsvétkor megjelenik számomra az élet. Nem egyszerűen egy fel-támadás majd, hanem egy új életnek, a megint élésnek és a mindig élésnek a realitása.

Nagy-pénteken valakit megaláznak, s ha Vele vagyok, megaláztak és megaláznak engem is.

Húsvétkor legyőzött a megaláztatás anélkül, hogy egy számunkra annyira visszataszító önfel-magasztalásról lenne szó. Ez győzelem!

Nagy-pénteken az emberi sors, élet és történelem mélységeiben járunk.

Húsvétkor ellenben olyan pillanatban találjuk magunkat, amit csak ezzel a szóval fejezhetünk ki: magasság.

Nagy-pénteken teljes valóságában mutatkozik a bűn.

Húsvétkor tudjuk meg, hogy Nagy-péntek magába foglalta már a feloldozást.

Nagy-pénteken felhős égből záporozik a kétségbeesés.

Húsvétkor felragyog a megígért reménység.

Nagy-pénteken megjelenik előttünk a forgácsokra szétzúzott emberiség.

Húsvétkor tudjuk meg, hogy mindebben már benne volt egy előre mutatott egység.

Nagy-péntek a hatalmasok győzedelmének tetsző veresége.

Húsvét az elnyomottak újabb reménysége.

Nagy-péntek a megszállt ország zavaros és kaotikus tájékozatlansága, melyben a gonosznan könnyű az aratás.

Húsvét kinyilatkoztatja, hogy az Isten úr a káosz felett is. Isten kezét a történelemben nem lehet végérvényesen keresztre feszíteni!

A tétovázást biztonság váltja fel, a kételkedő hívó számára megjelenik az érthetetlen csoda.

Isten folytatja gondolatainak és akaratának a kinyilatkoztatását. Számunkra mindenről, még az "anyag"-ról is újabb és újabb titkok tárulnak fel — és mások jelentkeznek. Ez a "titok-találás" hozzátartozik az emberiségünket gazdagító elemekhez. — Akik még "merjük" ezt tenni, titokkal találkozunk az Úrvacsorában is. Ez Nagy-péntek Húsvétal való egyesülésének a titka. Meghalunk, hogy éljünk!

Leskő Béla

egyház. hetilap 1974/7. száma — néhány, az USA-ra és Ausztráliára vonatkozó téves adat közlésétől eltekintve — jórészt lezárta, majdnem teljes címloldal beszámolót hozott a "tengerentúli" magyar evangélikusokról. A cikk szorgalmazza a helyi gyülekezetek történetének feldolgozását.

● Az 1974-es Kincses Kalendáriumban a tavaly elhunyt közéleti személyek között felsorolták Mihályfi Ernőt is. Bár megemlítették, hogy apja ev. lelkész volt, a Magyarok Világszövetsége következetesen elhallgatja, hogy haláláig jóideje az Ev. Egyház világi felügyelője volt. Vajon ezt a tisztét ki szűgyelli igazán?

VATIKÁN

● A magyarországi kommunista kormány által a r.k. egyháznak kilátásba helyezett kellemetlenkedések elhárítására, VI. Pál pápa, engedve Ijjas József kalocsai érsek és Cserháti József pécsi püspök közbenjárásának, Mindszenty bíborost megfosztotta mind esztergomi érseki hivatalától, mind a Magyarországi Római Katolikus Egyház primása rangjától. A "Time" c. USA-beli hetilap szerint, "amit a kommunista kormány önmagában nem tudott elérni, azt elvégezte számára a római pápa". Az esztergomi főegyházmegye élére Lékai László püspök személyében apostoli kormányzó került kinevezésre.

● Pápai intézkedéssel lehetővé tették, hogy misére gyűlt hívek közös gyónásban vallják meg bűneiket és együttesen vegyék a papi feloldozást. A vonatkozó szertartás, melynek elemei igen közel állnak az evangélikus közös gyónás rendjéhez, rövidesen végleges kiadásra kerül. Mint hogy a magán- (fülbe-) gyónás már nem kötelező, azt várják, hogy a közös gyónás gyakorlata széles rétegekben talál rendkívüli népszerűsége.

AUSZTRÁLIA

● Kemény Péter magy. ev. missziós lelkész az ausztráliai magy. evangélikusok ötgócú szórványa érdekében, valamint perthi (Nyugatausztrália) lakóhelyén német- és angolnyelvű szolgálatot is végezve, 1973-ban 58 ezer mérföldet utazott, 73 Isteniszteletet tartott és 26 lektori áhitatot készített elő, eltekintve a kontinensméretű munkakör egyéb igényeinek a kielégítésétől.

● Breglec Árpád ev. teológus 1975-ben a sydneyi (Újdelvelsz) térségben végez gyakorló lelkészi, vagyis kápláni szolgálatot, jobbára az ottani magy. ev. hívek gondozását látva majd el.

U. S. A.

● A "Lutheran Church Missouri Synod" egyházon belüli válság méretei egyre növekednek. Mint ismeretes, évek óta folyik mind hevesebben a vita a bibliai kijelentés értelmezése, valamint az ev. hitvallási iratok kötelezése felől. A tavalyi országos közgyűlésen ugyan jó többséggel konzervatív vezetőség került az egyház élére dr. Jacob Preus elnök és munkatársai személyében, a liberálisok mozgalma mégsem ült el. Ez utóbbinak a központja a Saint Louis-i (MO) "Concordia" ev. szemináriumban volt dr. John Tietjen szem. elnökkel az élén. Illetékes felügyelő hatóság "hivatali alkalmatlanság és tévtanítás" címén dr. Tietjent elmozdította állásából, ugyancsak vele szimpatizáló — diákokkal együttesen sztrájkba lépett — professzorokat. Újabban "Elim" (= "Evangelical Lutherans in Mission") meg "Se-

minex" nevekkkel kell megküzdeni. Az előbbi a dr. Preus orsz. elnök kibuktatására irányuló széleskörű mozgolódás fedőneve, míg az utóbbi arra mutat, hogy a liberális professzorok és diákok a szemnáriumi munkáját "száműzetésben" folytatják más egyházi főiskolák épületeiben. A "Concordia" falai, néhány konzervatív professzorral és diákkal pedig konganak az ürességtől. Egyes megfigyelők szerint egyházzsakkadás bekövetkezése csupán — rövid — idő kérdése; ennek hatását mind az amerikai, mind a világevangelikusokra nézve előre felmérni alig lehet.

● A Pittsburghi Magy. Ev. Egyház a budapesti új ev. teol. akadémia építkezésére 175 dollárt (kb. 4500 forintot) adományozott és meghívta D. Káldy Zoltán püspököt pittsburghi szolgálatra, amikor netán Amerika felé venné egyik külföldi útját. Hírközlő: Bernhardt Béla.

Énekeljük helyesen a 150 éves Himnuszt!

Nemrég volt másfél évszázada, hogy Kölcsey Ferenc, a szatmárcsekei nemesi kúria szülötte papírra vetette nemzeti imádságunkat, a Himnuszt. Mert imádság ez, mégpedig bűnbánó imádság, melyben a költő a magyar nemzeti sorsot énekel meg s Isten áldó kezéből kéri a reményteljes jövődőt.

Irodalomtörténészek a Himnusz létrejöttében nagy szerepet tulajdonítanak annak a szellemnek, amelyet Kölcsey a debreceni Református Kollégiumban töltött évei során szívott magába. Hangsúlyozzák, hogy a költő e művéhez forrásul szolgáltak nemcsak a magyar reformátorok írásai, hanem a 35., 65. és 67. zsoltárok, továbbá Ézsaiás 40:2 és 61:2 is. Illő tehát, hogy ezeket a drága szavakat hibátlanul vegyük ajkunkra.

Amikor Erkel Ferenc 1844-ben megzenésítette a Himnuszt, akkor a harangok zúgására gondolt — különösen az előjátékban — és a dallamot imádsághoz illően komponálta, nem pedig valami harci indulóként, mint sok más nemzet himnuszában.

A Himnusz 6. sorát Kölcsey így írta meg: "Hozz rá vig esztendőt".

ré- gen tég, Hozz rá vig

Ezt a sort azonban a nagyközönség majdnem kivétel nélkül így éneкли: "Hozz re-á...".

Kevesen tudják, hogy amikor a zeneszerző egy szótagra (a "hozz" fölé) két hangjegyet illeszt, akkor nem szabad a szöveget megváltoztatni, hanem az illető szótagot (a "hozz"-t) hajlítjuk úgy, hogy két szótagnak énekeljük: HO-OZZ RÁ...

A harmincas években sok otthoni középiskola zene- és énekóráin már úgy oktatták az ifjúságot, hogy ezt az általános tévedést helyesbítsék. Azóta azonban ez a generáció szét-szóródott s a "hibás himnusz" maradt a régi-ben.

Az emigrációban tudomásom szerint csak Erdélyi József tárogatóművész vív magános szelmalomharcot a Himnusz helyes éneklése érdekében. Az persze nem sokat segít, hogy az eredeti szöveghez új dallamot komponált, mégpedig kettőt is.

Nem hiszem, hogy Erkel 130 éves remekművét mással kellene pótolnunk. De fordítsunk gondot arra, hogy a Himnusz helyesen — szerzője szavaival — énekeljük!

(ze)

81 éves korában Kölnben elhunyt Kölcsey István, a Tiszán-túli ref. egyházkerület v. elnöke, a Johannita Rend tagja, Észak-Rajna és Westfália Magyar Prot. Gyülekezetének presbitere, a Himnusz költőjének utolsó névszerinti leszármazottja.

A Johannita Rend magyar tagozata 50. évfordulóját ünnepli 1974. áprilisában.

Egyháztörténeti naptár

FEBRUÁR

3. Ezen a napon halt meg Mainzban 1468-ban **Gutenberg János** német nyomdász, a mozgatható betűkkel történő könyvnyomtatás feltalálója. 1455-ben jelent meg fő műve, az ún. 42 soros Gutenberg-biblia, amelynek minden hasábjára 42 sort tartalmazott.

5. Kettőszázhetvenöt éve, a "rólunk nélkülünk" kötött **karlóczai békeszerződés** alapján megkezdődött a magyar végvári katonaságnak az elbocsátása. Az ezzel járó sok feszültség és egyre növekvő elégedetlenség nagymértékben hozzájárult a Rákóczi-szabadságharc kitéréséhez.

7. Négy száz év, 1574. február 7-én királyi rendelet kifogásolta az akkor **Bánfi Miklós** muraközi birtokán működő **Hoffhalter Rudolf** "eretnekséget terjesztő" nyomdász tevékenységét. Előbb **Zrínyi György** Dráva menti birtokára, majd innen is elűzve Debrecenbe költözött, ott is halt meg 1586-ban.

8. Száz éve ezen a napon, 1874. február 8-án halt meg **Strauss Dávid Frigyes** német teológus (sz. 1808), akinek 1835-ben megjelent "Jézus élete" című munkája hatalmas vihart támasztott a teológiai tudományok művelei között.

12. Százhetven éve, 1804. február 12-én halt meg Königsberg városában **Immanuel Kant** (sz. 1724), a klasszikus német idealista filozófia nagy alakja. Erős hatással volt a legújabbkori teológiai gondolkodásra is.

14. Ezen a napon tartotta 1546-ban utolsó igehirdetését **Luther Márton** — négy nappal halála előtt — Eislebenben, Máté 11:25 textusa alapján.

MÁRCIUS

5. Háromszáz éve kezdődött a gyászév-tized első szakaszának legszomorúbb fejezete. 1674. március 5-re újabb 700 protestáns "vádlottat" — lelkészt és tanítót — idézett **Szelepcsényi György** primás a **pozsonyi törvénytörvények** elé. A megjelentek között **284 evangélikus** és 62 református volt, a török hódoltság területéről beidézettek nem jelentek meg.

6. Kétszáz éve, 1774. március 6-án fogadta **Mária Terézia** és fia, **József Bécs**.

Kellner Ilona, aki 1972-es itteni látogatása kapcsán olvasóink előtt is ismeretes, elvégezte Svédországban teológiai tanulmányait. December 16-án avatta fel a lelkész szolgálatra a stockholmi dóm-tempomban **Ström püspök**. Legyen szolgálatán az Egyház Urának áldása!

ben a magyar evangélikusság négy egyházkerületének világi vezetőit, akik — érdekes naplójuk feljegyzése szerint — ekkor kapta kengedélyt, hogy ezentúl Pest városában évente **egyetemes közgyűléseket** tartsanak.

7. Hétszáz éve, 1274. március 7-én halt meg a lyoni zsinatra menet **Aquinói Tamás**, a skolasztika teológusainak fejedelme, a tomista filozófia atyja, az "angyali doktor" (sz. 1225).

9. Négy százötven éve, 1524. március 9-

én kelt Buda várában **II. Lajosnak Nagyszében** város tanácsához intézett pecsétes levele, amely háromszor is említi "az Apostoli Szentsek által már korábban kiátkozott Luther Márton" és követeli, hogy **iratait házanként is kutassák fel és égessék el**.

18. Száz év, 1874. március 18-án halt meg Ósárgárdon **Fabó András** lelkész, egyháztörténész, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja (sz. 1810).

Ev. Élet

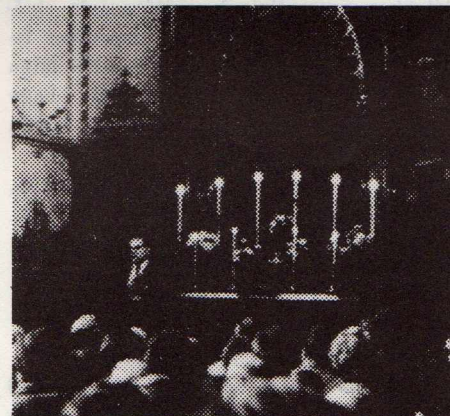
GYÜLEKEZETI HÍREK

BETHLEHEM — VEND

Lelkész: dr. Flisser Ferenc

Templom: 617 E. 4th St. — Lelkészlak: 609 E. 4th St. Tel.: (215) 867-2753. Vasárnapi istentisztelet: de. 9:15-kor vend, 10:45-kor angol, kivéve minden hónap utolsó vasárnapját, mikor a 9:15-ös istentiszteletet magyar nyelven tartjuk.

Gyülekezetünk énekkara a múlt nyáron Jugoszláviában járt és többezres hallgatóság számára négy templomi hangversenyt tartott. A nagyszerű út Muraszombatra és még három muraközi községbe vezetett, ahonnan híveink jórésze származik.

Lelkészünk a muraszombati gyülekezetet köszönti.

A 20 éves Oltáregylet tiszteletére a presbitérium díszvacsorát adott november 18-án. December 9-én a vend istentiszteleten emlékeztek meg az elhunyt oltáregyleti tagokról, majd új tisztkarukat iktatta be a gyülekezet lelkésze: Unger Wendellné elnök, Bokán Teréz alelnök, Pecek Irma jegyző, Heller Margit pénztáros, Fliszár Ferencné és Miholesi Lajosné beteglátogatók.

A március 31-i angol istentiszteleten 22 új egyháztag csatlakozott ünnepélyesen a gyülekezetéhez.

CLEVELAND—ELSŐ

Lelkész: Brachna Gábor

Templom és lelkészi hivatal: 2836 East Blvd. (44104). Tel.: 721-7074. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:45-kor angolul, 11-kor magyarul.

Az évi közgyűlés amerikai magyar evangélikus gyülekezeteink közül elsőként: női gondnokot választott Nt. Tate Dávidné személyében.

Ünnepi istentiszteleteink: nagyesütörtök este 7:30-kor angol; nagypénteken de. 11-kor magyar; húsvétvasárnap de. 9:30-kor angol, 11-kor magyar istentisztelet, minden alkalommal úrvacsoraosztás is lesz.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Pastor Emeritus: Egyed Aladár
Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102). Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraosztás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Az Oltáregylet tisztkara 1974/75-re: Ignácz Jánosné elnök, Horváth Antalné alelnök, Kató Antalné jegyző, v. Kemes Lászlóné pénztáros, Hátszegi Sándorné pü. titkár, Dolesch Gyuláné és Göncezel Józsefné oltárkezelők, Horváth Antalné és Kató Antalné igazgatók. — **Betegeink**, kik az elmúlt hetekben kórházi kezelésben részesültek: Kaszt Henrik, Varga István, Juhász Imre, Foster Józsefné és Kiss János. Köszönjük Őri Gyula és Lovagi Tibor testvéreink helyettesítő szolgálatát a lelkész betegsége alatt. — **Templomlátogatás** januárban (4 vas.): angol 11, 16, 21, 17; magyar 46, 28, 21, 60. Februárban (4 vas.): angol 10, 15, 18, 19; magyar 31, 59, 39, 39. Márciusban (5 vas.): angol 14,

Karolin, Collins Brenda, Rieker Jean,
Horváth József és Torres George.

ROCHESTER, NY

Lelkész: Papp János László

Templom: Alpha Lutheran Church, 580 Winton Road North (a Browncroft sarkán). Lelkész címe: 20 Colonial Parkway, Pittsford, NY 14534. Tel.: (716) 385-1331. Magyar istentisztelet minden hó 2. és 4. vasárnapján reggel kilenc órakor, valamint nagy ünnepeken, amikor úrvacsoraosztás is van.

Testvéreim! Amikor az elközelgő húsvét napján felmegyünk itt az idegen földön az Úr szent házába, a mi lelkünk is a fel-támadás örömére vagyunk.

Sokszor azt látjuk, hogy a mai kor em-bere közönyösségével, feledékenységével, kényelemszeretetével, az anyagias élet örömeinek habzsolásával újra és újra kö-vet hengerít mindarra, ami krisztusi és lelki értéket jelent!

Bennünket is kell zaklasson a kérdés — vajon elég erős-e hitünk, s el fogja-e hen-geríteni Krisztus sírjáról az emberi hitet-lenség és kételkedés kövét?

Erre a kérdésre kell majd felelnünk 1974 Húsvét napján is, amikor sok ezer lélekben megszólalnak szülőházánk elné-mített harangjai és hívnak bennünket Is-ten házába itt idegen földön is, ahol Isten külön kegyelmének köszönhetjük, hogy édes anyanyelvünkön hallhatjuk Isten Igéjének hirdetését.

Virágvasárnapi istentisztelet ápr. 7-én reggel 9 órakor; húsvéti istentisztelet úrvacsoraosztással ápr. 14-én reggel 9 óra-kor.

TORONTO

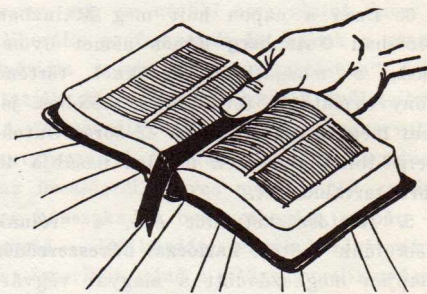
Lelkész: Brachna Gábor

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond St. — Istentisztelet (július—augusz-tust kivéve) minden hónap első és harma-dik vasárnapján du. 4:30-kor. Babos Sán-dor gondnok telefonszáma: (416) 277-0165.

Eltemettük febr. 27-én a tragikus kö-rülmények között elhunyt Imre Péter tes-tvérünket.

Márc. 3-i jólsikerült évfordulói vacso-ránkon Cserepka János baptista lelkész tartott érdekes előadást a bolíviai misszió-ban eltöltött éveiről. Ünnepeyes pillanat volt, amikor Kálló Vilma átnyújtotta az egyház gondnokának a Nőegylet 1500 dol-láros adományát. Legyen az Úr további áldása példamutató és áldozatkész nőtest-véreinken!

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1974. ÁPRILIS HÓ

- Zsid 7:23-27. — Jn 16:23-33.
- Zsid 9:16-22. — Jn 17:1-5.
- Zsid 9:24-28. — Jn 17:6-13.
- Zsid 10:1-10. — Jn 17:14-19.
- Zsid 10:11-18. — Jn 17:20-26.
- Zsid 10:19-23. — Jn 18:1-11.

VIRÁGVAS. — ÁPR. 7.

Heti ige: Ézs 53:11-12

- Fil 2:5-11. — Lk 23:1-49.
- Ézs 50:4-9. — Jn 18:12-27.
- Zsid 4:15-5:9. — Jn 18:28-40.
- Jer 15:15-21. — Jn 19:1-16.
- 1 Kor 11:20-32. — Jn 19:16b-22.
- Nagypéntek. Jn 19:17-30. — Zsolt 22:2-22.
- Jón 2:3-10. — Jn 19:31-42.

HÚSVÉT — ÁPR. 14.

Heti ige: Jel 1:10

- Húsvétvasárnap. 1 Kor 15:1-11. — Lk 24:1-11.
- Húsvéthétfő. 1 Kor 5:6-8. — Lk 24:13-49.
- Csel 2:22-32. — Jn 20:1-23.
- 1 Kor 15:12-19. — Jn 20:24-31.
- 1 Kor 15:20-28. — Jn 21:1-14.
- 1 Kor 15:35-49. — Jn 21:15-19.
- 1 Kor 15:50-58. — Jn 21:20-25.

HÚSVÉT 2. VAS. — ÁPR. 21.

Heti ige: 1 Pt 1:3

- Jel 1:9-19. — Zsolt 75.
- 2 Tim 1:6-10. — Ef 1:1-8.
- 2 Tim 2:1-5. — Ef 1:9-14.
- 1 Pt 1:22-25. — Ef 1:15-23.
- 1 Tim 1:12-17. — Ef 2:1-10.
- 1 Pt 1:3-9. — Ef 2:11-22.
- Rm 6:3-11. — Ef 3:1-13.

HÚSVÉT 3. VAS. — ÁPR. 28.

Heti ige: Jn 10:11, 27-28

- Jel 5:11-14. — Jn 10:22-30.
- Jn 10:1-11. — Ef 3:14-21.
- Mt 26:31-35. — Ef 4:1-6.

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR

BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

13, 15, 16, 22; magyar 52, 44, 41, 33, 47. — "Hamma-vasárnap" adományok az egyházkerületi lelkészképzés támogatásá-ra: \$41.50. — A febr. 17-i istentiszteleten imádságban megemlékeztünk Mindszenty Józsefről, márc. 17-én a magyar szabad-ságharerről, márc. 24-én a gyülekezet Nt. Egyed Aladárt köszöntötte 84. születés-napján. — **Megkereszteltük** Kerry W. Gump Jr.-t febr. 24-én. — **Megeskestük** Charles Russo-t és Carol Hillmant febr. 15-én. — **Eltemettük** febr. 7-én a hartai születésű Kaszt Henrik testvérünket 72 éves korában; márc. 15-én a Kassáról származott özv. Szalay Istvánnét, sz. End-re Katarinát 82 éves korában.

Nagyheti és húsvéti istentiszteleteink: nagyestörtökön, ápr. 11-én este 7:30-kor angol (úrv.); nagypénteken, 12-én de. 10:45-kor magyar (úrv.), este 7:30-kor magyar passióolvasás és úrvacsora; hús-vétvasárnap, 14-én reggel 8-kor angol (úrv.), 9:15-kor észt, 10:45-kor ünnepi magyar istentisztelet és úrvacsoraosztás. — A Fialalasszonyok Köre által rendezett hagyományos gyülekezeti reggeli húsvét-vasárnap, az angol istentisztelet után 9 órakor lesz.

NEW BRUNSWICK

Lelkész: Rieker György

Templom és lelkészi hivatal: 247 Somer-set St. (08901). Tel.: 545-4961. — Lelkészlak: 895 Patton St., North Brunswick, NJ 08902. — Istentisztelet minden hónap első és harmadik vasárnapján reggel 8:30-kor magyarul, minden vasárnap de. 10:15-kor angolul. Vasárnapi iskola de. 9-kor.

A gyülekezeti pénztár múltévi bevétele \$31,331.25-öt tett ki, a közgyűlés 1974-re 31,689 dolláros költségvetést fogadott el. Az adakozó egyháztagok száma 1973 végén: 254; az úrvacsorát vett tagok száma 204. Gyülekezetünk új tisztikara: Pfeifer Ferenc gondnok, Zolton István al-gondnok, Luczu Helen jegyző, Bedi Betty pénztáros, Káldy Irma pü. titkár; a pres-bitérium rendes tagjai: Carpentiero Irén, Klemensits Lajos, Skrok Pauline, Bors